

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2 an c. 2.—
pentru
România și Streinatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 IIII.—

Olteanul

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALA, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

Apare Dumineca.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Lupte pe cîmpul războiului european! In Galiția 1 milion de soldați se tot bat de 10 zile!

Aripa stîngă rusească a străbătut în Galiția până la Nizniow, unde să bate cu aripa dreaptă austro-ungară. — Aripa stîngă înaintînd a bătut pe Ruși dincolo de Krasnik.

Germanii au bătut 5 corpuri de armată rusești, scoțându-i de pe teritorul german și 30,000 de Ruși a fost prinsoneri. — A luat 150 de tunuri dela francezi.

Guvernul francei a provocat pe locuitori se părăsească Parisul și să se de-
părteze spre partea de cîtră amiazăzi, multe familii a și plecat din Paris.

Guvernul a luat toate măsurile ca oficiile de stat din Paris să le strămute. Averile statului le-a și trimis la Londra. Băncile asigură averile depuse și le trimit la filialele lor.

Lupta din Galiția tot mai ține, fără a se fi putut încă ră- pune războitorii unii pe alții.

Viena, 1 Sept. -- Au trecut a opta zi, de când ține lupta în-
tr'una! Oștile noastre fac uriașe
încordări a tuturor puterilor lor,
doar vor smulge biruința pe par-
tea lor!

Dărâmarea luptei pe o parte
ori alta, în centru, nu mai poate
fi departe. Dar la aripa dreaptă
(cea despre Bucovina), deși starea
ne e statornic priințioasă, ea nu
s'a schimbat!

Grupa de oști despre răsărit
(dinspre Bucovina) aflându-se în
așezări întărite minunat, a putut,
opri pe loc năvala puterilor mult
mai mari rusești, și avem cele mai
bune nădejdi.

Lupta gigantică din nord-ostul Galiției.

Budapesta, 2 Sept. — Ediția de eri
seară a ziarului „Neue Fr. Presse” comunică:

Pe frontul gigantic din nord-ostul
Galiției se dau sute de lupte mai ma-
ri și mai mici. Trupele își stau față
în față la mici distanțe, apărute de
șanțuri până la ochi. Pozițiunea ari-
pei noastre drepte este bine întărită
prin întărituri naturale și artificiale.
Alimentarea trupelor e foarte bună,
iar dispoziția lor escelentă.

Budapesta 2 Sept. Corespondenții
de războiu comunică, că dușmanul a
fost scos din pozițiile sale întărite, pe
care le deținuse pe înălțimile dela
Krasnostaw și Zamosk.

Frontul nostru a avansat deja 50
chilometri, deși Rușii, recunoscînd im-
portanța luptelor dela aripa stîngă, au
înmulțit cele două corpuri ale lor cu
încă patru.

Linia de retragere a rușilor spre
Wladimir-Wolyniskiv a fost tăiată.
Până acum am făcut deja numeroși
prinsoneri și am capturat mult mate-
rial de războiu. La Rohatyn (spre sud
ost de Lemberg pe malul stîng al
Dnjester-ului, spre nord de stanislau)
a avut loc o mișcare ofensivă a aripei
noastre drepte. Aici deasemenea ne
este favorabil situațiunea. Rușii, cari
au forțat aici o spargere, au fost pre-
tutindeni respinși suferind mari perderi.

Lupta dela Gumbinnen.

Roma 2 Sept. Corespondentul din
Petersburg a ziarului „Newyork He-
rald” comunică:

La lupta dela Gumbinnen a luat
parte și un corp de gardă rusec, care
a suferit perderi grele. *Intre cei căzuți
se află și marele duce Ioan Constanti-
novici.*

Berlin 2 Sept. Intre prinsonerii
ruși se află și comandantul general al
corpului 15 de armată.

Stokholm 2 Sept. Se confirmă că
armata de elită rusă, precum sunt re-
gimentul Pawlow, garda de chevalieri,

ulanii din Peterhof, husarii roșii și
chürasierii galbeni, au suferit mari per-
deri. Din fiecare din aceste regimente
au căzut 15—20 ofițeri, cari aparțin
celor mai nobile familii din Rusia. Pe
timpul războiului în contra Japoniei o-
fițerii acestor trupe au fost acuzați,
de-a se fi sustras serviciului, acum ei
au cerut să fie trimiși imediat în fron-
tul luptelor.

Intre Germania și Rusia

s'au dat în zilele acestea lupte mari
în Prusia de Nord. Oastea ru-
sească s'a lovit de cea germană la
Gilgenburg și Ortelsburg (din sus de
Mlava) — a fost împresurată de oș-
tile germane! Oastea rusească s'a ră-
tăcit prin locurile numite, cari sunt
foarte băltoase, mlăștinoase, și greu
de umblat pentru ostași așa mari.

Germanii cunoscându-le au împre-
surat pe Ruși din trei părți, împin-
gându-i spre locuri tot mai rele, —
și prinzând din ei așa în lupte pe rînd
ci-că până la 60.000, și pe urmă în-
treagă oastea asta rusească ar fi ca-
pitulat, s'a dat prinsă, cu 514 tunuri
ce aveau.

Un vapor german scufundat.

Berlin, 1 Sept. — Vaporul ger-
man „Kaiser Wilhelm der Grosse” (Im-
păratul Wilhelm Cel Mare) a fost scu-
fundat de un crucișător englez în apele
neutrale ale Spaniei. Germania protes-
tează în contra unei astfel de încălcări
a dreptului internațional.

Aeroplan germane peste Paris.

Paris, 2 Sept. — Agenția Havas comunică următoarele :

Cătră oarele 6 seara și-a făcut apariția deasupra Parisului din nou aeroplan germane, din care s'au aruncat două bombe. Una a explodat în strada Hannover în apropierea străzii Rue del'Opera pricinuind pagube neînsemnate. Cealaltă a căzut în Rue Mail pe o casă cu patru etaje, spargând coperișul casei și căzând într'o odaie a etajului al 4 lea fără a exploda însă.

Germani austriacat

toate legăturile telegrafice dintre Paris și Londra.

Germanii stăpâni în Belgia.

Dresda, 2 Septembrie. 500 de funcționari ai căilor ferate germane au plecat în Belgia pentru a lua în stăpânire administrația căilor ferate belgiene.

Kopenhaga 2 Sept. În Belgia s'a format un ministeriu german de finanțe pentru încasarea contribuției de războiu. Ceesurile au fost regulate conform timpului german, cu întârziere de o oră. Ridicându-se proteste în contra aceste dispozițiuni guvernorul de Goltz a răspuns că timpul trebuie să fie unitar în întreaga Germanie.

Rotterdam, 2 Sept. — Biroul telegraf. ungar raportează: Patru dintre cei mai bogați bancheri ai Belgiei au plătit Germanilor impozitul de războiu cerut de 200 de milioane de franci. Acești bancheri sunt dnii Solvay, bar. Lambert Rotschild, Waroque și bar. Empain.

În Anglia s'a început o colectă pentru a despăgubi măcar în parte pe Belgieni pentru această pierdere.

Pedepsirea unui sat întreg.

Trupele germane au dat foc unui sat din Alsația, cu numele Sanct Moritz, și l-au prefăcut în cenușă.

Locuitorii din sat au fost trimiși în centrul Germaniei. Motivul care a făcut necesară această aspră pedepsire, e următorul: Când au trecut tupele germane prin satul numit, soldații francezi au început să puște asupra lor din casele locuitorilor. Soldații francezi erau adecă adăpostiți și ascunși în casele oamenilor din acel sat, și nu s'a aflat nimenea care se comunice Germanilor faptul acesta. De aceea a fost nimicit satul întreg cu totala nimicire a satului și averii oamenilor, cari sunt acum toți cerșitori.

Impresurarea Parisului.

Marele stat major al armatei franceze se pare că se pregătește la eventualitatea ca zona Parisului să fie complet impresurată de trupele germane.

400.000 de Ruși în Finlanda.

Budapesta, 1 Sept. (Telegr. cenzurată). Agenția Telegrafică Ungară anunță din Stockholm: În Finlanda se află trupe rusești compuse din 400.000 de soldați.

Nădejdea germanilor de a ajunge la Varșovia.

Rusia are în Polonia rusească o cetate foarte tare, Varșovia (Wars-

chau), chiar în mijlocul poloniei. Dacă e ca armatele aliate germane-austroungare să străbată în Rusia, ele trebuie să ajungă acest punct, Varșovia, și să-l cucerească, izgonind pe Rușii de aci.

Comisiunea europeană a Dunării.

Din Sinaia se comunică următoarele: Se știe că la începutul războiului, Comisiunea europeană a Dunării s'a întrunit și a propus puterilor declararea neutralității Dunărei, cerând ca sancțiune, să se dea mandat României spre a supraveghia această neutralitate.

Comunicându-se puterilor această hotărâre a Comisiunei europene danubiene, Germania și Austria au răspuns afirmativ acceptând propunerea de a se da mandatul cerut pentru România.

Membrii Comisiunei europene dunărene așteaptă acum și asentimentul celorlalte cinci puteri, adecă Franța, Rusia, Anglia, Turcia și Italia.

Faptul că Germania și Austria s'au grăbit să dea acest mandat României, se consideră ca o deosebită atențiune și acei cari au determinat în Comisiunea europeană a Dunărei propunerea de neutralitate a Dunărei consideră aderarea Austriei și Germaniei ca un succes diplomatic.

D-l Duiliu Zamfirescu, ministrul plenipotențiar, membru în Comisiunea Europeană Dunăreană, a plecat dela Sinaia la Galați spre a lua parte la o importantă ședință a Comisiunei Dunărene.

Din Basarabia.

Concesiuni Românilor Basarabeni. »Universul« din București publică următoarea informațiune:

Din Basarabia de sud îi scrie că guvernul rus, după cunoscutele proclamațiuni cătră polonezi și evrei s'a gândit și la românii basarabeni încuviințând introducerea limbei românești în bisericile lor.

Pe de altă parte însă autoritățile locale fac multe dificultăți pentru punerea în aplicare a acestei dispozițiuni.

Cu toate acestea, preoții români din Basarabia în predici, pregătind populațiunea pentru o apropiată dominațiune română.

Francisc Ferdinand în veci pomenitul moștenitor de tron al Austro-Ungariei, a zis cătră P. S. Sa episcopul Caransebeșului **Dr. E. Miron Cristea** următoarele cuvinte: „Cunosc esc-lentele însușiri ale soldaților noștrii români și vitejia ce au dovedit-o în toate războaiele Monarchiei; de aceea iubesc acest simpatie popor de țărani cu plete lungi. El merită o soarte mai bună“.

Răniții noștri.

Au început să vină și pe la noi, sârmanii noștri soldați răniți în luptele foarte sângeroase dela Lemberg (Galiția).

În orașul nostru (Făgăraș) încă au sosit până acum Joi 3 și Vineri 18 soldați răniți.

Acei cari sosesc la noi, sunt numai cei răniți mai ușor, cei greu răniți sunt ținuți acolo ori oprți în spitalele orașelor mai apropiate de câmpul de luptă.

Cei mai mulți sunt răniți de șrapnele (gloanțe măruntă improscate din gloanțele de tun ce se sparg când se lovesc de pământ). Ei au adus cu ei și gloanțe rusești, cari sunt mai subțiri ca ale noastre și ascuțite, încât trec ușor prin trup și nu fac rane grele, nu rup, numai sfredelesc rane ce se pot vindeca ușor.

Iubiții noștri soldați, cari s'au întors, au fost primiți cu multă dragoste, stimă și îngrijire, hrăniți și cinstiți cu ce li i de lipsă și așezați în spitalul pregătit pentru ei în casarmă.

Fie salutați cu tot caldul inimii noastre și Dumnezeu răsplătească jerfa cea mare ce au adus, răvârsând zile mai bune peste viața lor și preste a neamului, ai cărui fii viteji sunt.

Răniți din luptele cu Sârbii.

În săptămâna trecută Marți, Mercuri și Joi, au sosit la Budapesta și Segedin grupe noi de răniți de pe câmpul de luptă cu Sârbii.

Marți dimineața (25 aug.) au sosit cu trenul de 6 oare la Budapesta dinspre Sârbia 124 de răniți. Cu trenul de 8 oare au sosit 17, iar Miercuri dimineața 121 răniți.

La Segedin au sosit cu trenul de Marți dimineața 380 și după amiază la 2 oare 450 răniți. Toți aceștia au primit rănilile în lupta crâncenă ce s'a dat cu Sârbii la Șabaț.

Joi dimineața încă au sosit răniți. (Nr. acestora nu se știe).

Așa dară Marți în (25 aug.) și Miercuri dimineața, au sosit de tot la Pesta și Segedin 1091 răniți dinspre Sârbia.

Altmintrelea așa sunt măsurile luate, că în toate orașele să se trimită răniți, precum s'au și umplut spitalele din Cluj, Oradea mare, Dej, Gherla, Murășoșorheiu, Sibiu, și Brașov.

Răniți din luptele cu Rușii.

De pe câmpul de luptă cu Rușii, au sosit la Budapesta Marți seara (1 Septemv.) peste 500 răniți, cari toți, după cum spun ei înșiși au fost răniți în lupta crâncenă din jurul Rohatinului (Galiția, din jos de Lemberg). Dimineața a sosit un tren cu ofițeri răniți, vreo 30.

— Tot Marți, au sosit la Dobrițin, peste 200 de răniți.

— La Szombathely au sosit tot atunci de pe câmpul de bătae cu Sârbii: 500 răniți. Spun că au fost răniți în lupte din jurul râului Drina.

— La Viena, au adus din Galiția în 1 Septembrie 224 răniți.

„Ambulanța Petran“ Cluj.

Trei sute de mii de români stau azi sub arme la hotare întru apărarea Monarchiei. Navalnica lor vitejie și neînduplecata lor statornicie vor presăra cu morți și ră-

niți câmpurile de luptă. Jalea ne cutremură pentru morți, — mila ne întărește pentru răniți.

Am socotit deci, că este o datorie și necesitate pe cât de omenească, pe atât de românească, ca în Cluj, unde se vor concentra în vederea clinicilor în primul rând victimele din câmpul de război nordic, să creiem o *instituție românească pentru răniți*.

Iată pentru ce institutul »Economul« a organizat cu ajutorul reuniunii femeilor și a despărțământului Cluj a Asociației sub direcția Doctorului Boșiota în casele din grădina Petran *un spital cu 15 paturi și o ambulanță pentru răniți*, cărora le oferă gratuit întreținere, tratament medical și pansamente.

Astfel instituit *primul spital românesc din Monarhie*, susținerea lui după proiectul de buget reclamă aproximativ 15,000 cor. la an, din care sumă partea cea mai mare e hotărât să o poarte »Economul« din cuota sa filantropică, destinându-o în prevalență pentru acest scop, iar pentru rest »Ambulanța Petran« e silită a apela la generozitatea obștei românești admitându-se colecția publică prin ordinul Nr. 84/914 al d-lui comisar reg. ung. din Cluj.

Contribuțiile generoase ne rugăm a le trimite cu indicarea scopului: pentru »Ambulanța Petran« banii »Economul«.

Administrația
„Ambulanței Petran“.

Cântec poporal basarabean.

Foaie verde solzi di pești
Treci Prutul și huești,
Și huești o apă răci
Dar-ar Dumnezeu să săci
Să I trec cu chicioarii,
Să mi vad surioarii,
Că de când nu le-am văzut
Carnea pe mine a scăzut,

In'adins s'o cântărești
Nici o litră nu găsești
Nici o litră nici un dram
Că-i mâncată di dușman!!!

Ce păreri au adus cu ei oficerii români cari au fost în Rusia, — despre armata Rusească?

Băgăm de seamă un lucru greșit. La noi se vorbește, și între civili și între soldați, cu atâta dispreț despre armata rusească, — încât oamenii își închipuie că aceea e o armată de păpuși de pae, de care nu trebuie să ai nici pic de teamă. Poți trece prin ea, ca printre tullei de cucuruz, tăindu-i și călcându-i în picioare!

Gândul celor ce așa vorbesc și răspândesc știrile în jurul lor, e bun: ei vreau să ne liniștească pe noi civili, să n'avem nici o teamă de Rusia, iar în soldați să întărească curajul, ca, mergând spre hotarele Rusiei, să fie plini de credință, că vor avea lucru ușor, cu răpunerea Muscalilor!

Noi credem că nu e bine a vorbi chiar așa, ci e mai cuminte ca oamenii noștri, și civilii și soldații, să cunoască lucrul cam așa cum el este în adevăr, să știe că nici armata rusă, nu mai e o hordă de bețivi și neștiutori de sine!

A știi acest lucru, nu însămnă a des-nădăjdi în fața acelei armate, ci a te duce contra ei cu inimă mai tare, strângându-ți oarecum mai tare mâna pe pușcă, — nu jucându-te numai cu ea.

Tocmai pentru a trezi în cei chemați acest simțământ al precauției și al oțelirii pasului, arătăm ce păreri au adus cu ei ofițerii români, cari au fost nu mai în săptămânile trecute la Petersburg, de au dus Țarului uniforma de Colonel de Roșiori a Regimentului românesc nr. 5, a cărui pro-

prietar a fost numit de Regele Carol la Constanța.

Acești ofițeri au arătat redactorului de la »Universul« părerea lor asupra armetei rusești în următorul mod:

... Am venit acasă plini de admira-re pentru armata puternicului nostru vecin! *Soldatul de infanterie rus*, e arătător (prezentabil), ținută mândră și se vede pe el, că e bine îngrijit și hrănit. — Cavaleria (călăreții) lor sunt fala armatei lor. Căii sunt aleși și voinici. Indesebi cele 12 regimente ale gardei împărătești, aflătoare în Țarskoe-Sello, sânt o strălucire!

Am luat parte la o inspecție ce a ținut-o Țarul asupra regimentului 9, de călăreți, regimentul Marei Duceșe *Olga*, care ne-a uimit. Acest regiment a făcut o alergare de jumătate de oră numai în galop, și a sfârșit cu o șarje de focuri trase din șea, asupra infanteriei! Și toată manevra s'a indeplinit numai după semne; nu s'a auzit nici o comadă, nu s'a dat nici un semn de fluierătură ori trîmbiță!

Artileria (tunarii) au material nou: tunuri rezezi și obuziere, inhămate cu cai măreți.

Ofițerul rus e cu școală înaltă și nu poate fi socotit rămas înapoi.

Și așa mai departe.

Ofițerii români au cuvinte de laudă la adresa armetei rusești.

Dar noi să credem, că numai cei din Petersburg, pe cere-i au vazut ei, vor fi așa de excelenți,

Totuși, nici ceilalți, din restul țării, n'or fi mult mai de jos ca aceia.

NOUTAȚI.

— **Alegerea Papei.** S'au întrunit în Roma 60 de cardinali (din 65), pentru a face alegerea noului Papă. Votarea primă

N'AUZIȚI?

N'auziți o voce tristă, un geamăt sfâșietor
Ce de prin văzduh răsună 'n glas de clopot plângător?
Ceriul văl de nouri îmbracă, codrul geme în suspine,
Lăcrimând curge izvorul preste stânci în adâncime!

Nu vedeți că Orizontul s'a 'mbrăcat în foc și sânge
Și pe frații noștr' d'acolo toată lumea îi deplânge?
Ce mai stați voi milioane de ostași ca fermecați?
Ci pe dușmanii voștri la moarte, prin tăcere 'i alungați!

— „S'ai Române, arma prinde și te fă o grea furtună:
Pentru tron și pentru țară, pentru vatra cea străbună
Fă-te trăsnetul ce singur lui își face el dreptate:
Căci mai bine mort în luptă, decât fără de libertate!

IOAN RODINA.

Prutul.

Tăria nopți 'n fașe i te cuprinde,
Infiorând adâncurile tale.
Tovarăș drag al visurilor noastre,
Tu azi ne umpli inima de jale.

E mută astăzi limba ta măiastră,
Căci valul tău nădejdea ne-o înfrânge
Ș'n murmurul duios al undei line
Mărirea noastră 'ngenunchiată plânge.

A veacului nedreaptă cumpănire
O tăinuiești tremurătoare spume,

Căci ursitoare fără suflet fie
Ți au dat menirea cea mai tristă 'n lume!

Și duhuri rele pasul tău 'l îndreaptă
Să scurmi în pieptul nostru adâncă rană:
Te-au pus străjer al dorurilor noastre
Și-al visurilor fără de prihană.

Durerea ta în suflet ne pătrunde
Cu focul ei ce nu are cuvinte,
Când pribegind, pe cele două maluri
Auzi suspinul doinei noastre sfinte.

Și te cutremură 'nțelesul tăinic
Al visurilor moarte fără vreme

Căci, Prutule, noi n'avem pentru tine
Decât amarul negrelor blesteme.

Purtând pe umeri alba lor cofiță
Pe malul tău și astăzi vin fecioare
Dar ochii lor perdut-au bucuria
Și viersul lor e cânt de 'nmormântare.

Și viersul lor te turbură, te doare,
Că'n mintea ta răsare toată slava:
Cum peste unda roșie de sânge
Treceau în zbor voinicii din Suceava.

Cum se întorceau biruitori din luptă
In pas sumeț, în sunet de fanfare...
Povestea cea mai sfântă de pe lume
O știi, dar n'o poți spune, căci te doare!

Chilia noastră tremură sub cnuturi
Și Nistrul sugrumatul-a streinul,
Orheiu-i mort, Soroca ingenuncheată
Ș'n ghiara morții plânge azi Hoținul.

Cetatea Albă și-a cernit veștmântul,
Căci jalea ei nu poate scrie slova.
Cum ne au ciuntit hainii fără suflet
Moldova noastră, Prutule, Moldova!...

Al nostru ești așa legat în lanțuri,
Al visurilor noastre drag tovarăș!
Desleagă glasul valurilor tale
Comoara ta bogată dăne-o iarăș.

Și din adâncul negurilor nopței
Rechiamă al vieții dulce soare,
Să te cuprindem iar la pieptul nostru
Nebuni, în ceasul cel de sărbătoare.

„G. Tr.“

I. U. SORICU.

s'a făcut Miercuri după amiază, cu rezultatul următor: Cardinalul *Maffi* a primit 30 de voturi, iar celelalte au fost date cardinalilor *Pompili* și *Gaspari* pentru a putea fi declarat cineva ales, trebuie se întrunească două treimi din voturile date. În cazul de față deci 40 de voturi. La o nouă votare voturile cerute le-a întrunit cardinalul *Della Chiesa*, care a fost proclamat ales. Noul Papă a luat numele de *Papa Benedict XI*.

— **Reuniunea fem. rom. gr. cat. din Făgăraș și jur** a avut o ședință extraordinară Marți în 1 Septembrie la care a luat parte dna președintă *Lucreția Micu*, vicepreședinta dna *Maria Cernea* 6 membre din comitet și *Rev. D. Iacob Popa* vicar, ca membru de încredere. Dna președintă a făcut cunoscut celor prezenți motivul și scopul adunării. După cum a fost informată din partea președintelor reuniunilor femeilor conlocuitoare de altă confesiune din Făgăraș; s'au luat o acțiune generală ca toate reuniunile femeilor din loc să aducă o jertfă morală și patriotică împreună cu toată doamnele și domnișoarele pentru ușurarea în contra frigului a soldaților de pe câmpul războiului european. Reuniunile s'au hotărât ca să facă mâncare caldă și obele calde câte 500 bucăți fiecare reuniune. Dna președintă *Lucreția Micu* și dna *Maria Cernea*, a fost însărcinate din partea reuniunii cu îndeplinirea sarcinii pentru a cumpăra materialul necesar și a se îngriji de efectuarea lor.

— **Pentru cei lipsiți.** Reprezentanta fundației *Gozsdu* a votat în ședința sa pe Marți, suma de *zece mii coroane*, ca ajutor pe seama familiilor lipsite ale celor chemați la arme și aflători pe câmpul de războiu.

— **Ordinul Maria Terezia.** Ce mai înaltă distincție militară în armata noastră este ordinul *Maria Terezia*, întemeiat de marea împărăteasă în memoria victoriei câștigate de generalul *Daun*. Distincțiunea este împreună cu titlul de baron și cu un salariu anual. Dintre români, cum știm, s'a bucurat de ordinul acesta neuitatul baron *Urs* de Margine, fiul Țării Oltului. În timpul prezent în monarhia noastră austro-ungară nu se mai află în viață nici unul dintre militarii, cari au purtat distincția amintită. În războiul actual se ivește un nou prilej pentru ofițeri de a obține înaltul ordin *Maria Terezia*. Monarhul nostru a dat poruncă zilele acestea, ca generalii și ofițerii, cari în urma faptelor săvârșite în fața dușmanului se cred îndreptățiți a dobândi ordinul militar *Maria Terezia*, să-și trimită rugărilor conform statutelor ordinului, către comanda supremă a armatei, care le va înainta apoi competent spre hotărâre. — Ordinul împărătesei *Maria Terezia* există din 1757, pe timpul războiului de șapte ani. În conformitate cu statutele, distincțiunea poate fi obținută numai de ofițeri pentru merite câștigate pe câmp de războiu, în deosebi pentru întreprinderi făcute de bună voie (chiar și contrare ordinului dat) însă totdeauna izbutite. Distincțiunea are trei clase: 1. *Mare cruce*, cu titlul de baron și 12 mii coroane salariu anual; 2. clasa a doua este a *comandorilor*, cu 3000 coroane pe an; 3. clasa a treia este a *cavalerilor*, cu 1200 cor. salariu pe an. Insigniul ordinului este o cruce cu margine de aur, purtând la mijloc inscripția: *Fortitudini*.

— **Limba maternă în școlile de stat.** Ministrul nostru de culte și instrucțiune publică a dat o ordinațiune, (numărul 114.000/1914) prin care dispune, ca în școlile de stat, cercetate de copii nemaghiari să fie folosită și limba maternă a acestora ca limba auxiliară de propunere, în clasa I, II, iar în clasele III—V, ca obiect de învățământ.

— **In atențiunea țăranilor noștri.** În numărul trecut am publicat această știre pentru interesul publicului, din nou atragem atențiunea cetățenilor noștri ca să fie precauți la trecerea podurilor și drumurilor și la prima somație din partea soldaților sau gendarmeriei să se oprească, răspunzând limpede la întrebări, ca să nu evite neplăceri și nenorociri.

Iată un caz întâmplat în zilele trecute în comit. *Murăș-Torda*, o văduvă sărmană din nenorocire surdă, trecând peste un pod și neuzând somațiile regulamentare a fost împușcată, lăsând în urma ei, cinci copii și orfani în cea mai neagră mizerie.

— **La băncile din țară** să urcă în mod considerabil depunerile. Oamenii își vin în fire și văd că banii lor totuși sunt mai siguri la băncile solide și cari au oameni de cinste la conducerea lor.

— **Export de grâu și cucuruz din România pentru Austro-Ungaria și Germania.** Ministerul României a sistat oprirea exportului de grâu și cucuruz, dispunând de 5000 vagoane de grâu și 10,000 vagoane de cucuruz, care cantitate să poată da din țară fără a periclita aprovizionarea locuitorilor de acolo. De oare ce Dardanelele sunt închise, acest cvant considerabil rămâne să fie exportat în Austro-Ungaria și Germania, din partea cărora sau și făcut mari cumpărări. Amintim, că România a lăsat intrare liberă de carne în cantități mari la noi în țară.

— **Tenorul Rădulescu — liber.** Suntem informați că dl *Ionel Rădulescu*, cunoscut cântăreț român, care era întemnițat la Cluj, cu ziua de prima Sept. a fost pus în libertate din ordinul ministrului de interne.

— **Lucruri urâte.** Un cărturar dela sate s'a prezentat în redacția ziarului *Telegraful Român* și le-a comunicat următoarele lucruri urâte și disgustătoare: „Am venit cu grâu la Sibiu și l'am vândut călugărilor romano-catolici din ord. franciscanilor. Până l'am descărcat, am putut vedea bine, cum s'au prezentat țărani români bărbați și femei, pe rând la priorul bisericii franciscane și l'au plătit sume mai mari și mai mici, pentruca să le facă slujbe pentru diferite năcazuri: unul trăia rău cu mușterea, altul avea un copil bolnav, etc. Un sac care asemenea și-a vândut grâul călugărilor franciscani, a constatat, că peste 90 de fiorini au fost plătiți de Românii noștri la mână priorului franciscanilor, care după ce nu s'a mai prezentat nime, dându-se în vorbă cu ceilalți colegi din mănăstire, a început să rădă cu poftă de prostia Românilor noștri. Nu tragem la îndoială exactitatea acestor comunicări, pentruca cunoaștem persoana onorabilă și de încredere a celui ce ni se comunică. Trebuie să ne exprimăm deci mirarea, că avem în sânul poporului nostru și astfel de rătăciți, cari cred că rugăciunea ridicată la altare streine va fi mai bine primită Domnului, decât cea dela al-

tariul propriu, ridicată de cel lovit de soarte însuși ori de preotul său! Unde sunt păstorii sufletești ai acestor rătăciți?...

„Telegraful Român”.

— Apoi în Făgărașul nostru nu e tot așa ?? —

— **O nouă cometă.** Din Sofia se anunță: Biroul meteorologic central anunță că în noaptea de Duminică spre Luni între ora 1 și 2 dimineața după timpul din Greenwich, observatorul stațiunii meteorologice din *Plevna* a observat o nouă cometă între Carul Mare și Gemenii, declinația 58 grade ascensiunea dreaptă 129.

— **Discompunerea noului regat al Albaniei.** Evenimentele ultimelor două luni au făcut să fie date cu totul uitări frământările din noul și micul regat al Albaniei, precum și svărcolirile, pe cari prințul de *Wied* le-a făcut pentru consolidarea țării create într'un ceas fără noroc. Marele războiu european a ocupat puterile cu totul într'o altă direcție, lăsând în voia sorții coroana, pe care cle o dăduseră prințului de *Wied*, devenind regele *Wilhelm* întâi al Albaniei. Intrigile interne se pare că au învins. Primul și doar' ultimul rege al Albaniei nu le-a mai putut suporta. După cea trimes copii în țara mamă, va pleca și dansul cât mai curând. Domnia o va preda — după cum spune ziarul *„Az Est”* — unei comisii de control europene. În realitate însă această domnie va rămânea mărul de ceartă între capi diferitelor partide politice albaneze. Prințul de *Wied* va reintra în armata germană și anume în regimentul de *Postdam*.

— **Ce speră Anglia.** Un articol inspirat din *Berlin* al gazetei *„Kölnische Zeitung”* spune că Anglia prin războiul actual țintește nimicirea economică totală a Germaniei. Anglia dă cu socoteală că vasele germane vor ataca cu îndrăzneală țarmurile englezi la celebra flotă britanică ușor le va zdrobi cu desăvârșire.

Publicațiune.

Comuna Șercăița Va da în arândă pe terminul din 1 Oct. 1914 — până la 1 Iulie 1916 crișma comunală — pe speșele și rizicul lui *Foith Lörrinz* din Șercaia.

Licitațiunea să va ținea în ziua de 20 Sept. 1914. la 10 oare a. m.

Condițiunile de licitare să pot vedea în cancelaria notarială în decursul oarelor oficioase.

Șercăița, în 30 Aug. 1914.

Primăria comunală.

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada *Hirschler* Nr. 2, o

Prăvălie de alimente, și coloniale

unde să capătă zilnic: legume, zarzavaturi, delicatose, fructe sudice, conserve de legumi. DEPOU de pește sărat și proaspăt zilnic, Brânzeturi și unt fin zilnic proaspet. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

— Espedarea să face zilnic și cu poșta. —

Rog Onor. public de a mă încredința cu prețuitele comande.

George Moșoiu.
comerciant.